

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Bảy, ngày 21/06/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

BÀI 110

CHÚNG TA VỐN DĨ LÀ PHẬT

Trên “**Kinh Hoa Nghiêm**”, Phật khẳng định: “**Tất cả chúng sanh vốn dĩ là Phật**”. Trên “**Kinh Viên Giác**” cũng khẳng định như vậy. Khi chúng ta đã nghe điều này nhiều lần nhưng chúng ta vẫn nghi hoặc, mơ hồ, không hiểu vì sao chúng ta vốn dĩ là Phật mà vẫn phiền não, khổ đau. Trên các Kinh khác, Phật phương tiện mà nói rằng: “**Chúng sanh tương lai sẽ thành Phật**”. Trong tương lai, ở một kiếp nào đó chúng ta sẽ tu hành tốt hơn và có thể thành Phật nhưng hiện tại thì chưa thể.

Hiện tại, chúng ta bị ô nhiễm bởi tập tánh bên ngoài, tự tánh của chúng ta vốn thanh tịnh, vô nhiễm. Trong bài kệ của Ngài Lục Tổ Huệ Năng đã nói: “**Bổn lai vô nhất vật, hạ xứ nhạ trần ai**”. Trong tâm vốn dĩ không có một vật nên không thể bị dính bụi trần. Tập tánh là những ô nhiễm từ bên ngoài nên chúng ta dễ dàng gột rửa, thay đổi. Ví dụ, khi chúng ta lạy Phật được khoảng một vài chục lạy thì chúng ta cảm thấy đầu óc choáng váng, chúng ta cho rằng nếu lạy tiếp thì có thể sẽ chết nhưng nếu chúng ta lạy tiếp một, hai, ba trăm lạy thì chúng ta vẫn cảm thấy bình thường. Chúng ta cảm thấy choáng váng là do bị tập khí lười biếng, phóng túng sai sử. Nếu chúng ta không kiên định thì chúng ta nhất định không thể vượt qua chính mình. Điều này tôi đã có thể hội. Nếu chúng ta dần vượt qua những ngưỡng cao hơn thì chúng ta sẽ dần vượt qua chính mình. Người xưa nói: “**Tánh tương cận, tập tương viễn**”. Bản tính của chúng ta vốn dĩ thuần thiện, thuần tịnh. Tập tánh là ô nhiễm bên ngoài, những ô nhiễm có thể dễ dàng gột rửa, làm mới.

Chúng ta thường cho rằng, ngày mai chúng ta sẽ tốt lên, nhưng ngày mai là ngày nào? Người xưa kể câu chuyện, khi hai cha con nhìn thấy trên tấm biển ở một quán ăn ghi dòng chữ: “**Mai ăn không phải trả tiền**”, người cha bảo người con là ngày mai sẽ qua quán đó ăn cơm. Hôm sau, sau khi hai cha con ăn cơm xong, người chủ quán vẫn ra tính tiền như bình thường, khi hai cha con hỏi thì người chủ quán nói: “**Mai ăn mới không phải trả tiền, hôm nay ăn thì vẫn phải trả tiền!**”.

Khi chúng ta học “**Thập Thiện Nghiệp Đạo**”, Hòa Thượng nói: “**Chúng ta chậm đi một ngày thành tựu thì một ngày đó có thể là một đời hoặc vô lượng kiếp sau**”. Chúng ta phải hết sức phản tỉnh, quỹ thời gian của chúng ta không vô hạn, một kiếp người chỉ khoảng 100 năm, 36.000 ngày, thời gian này sẽ trôi qua rất nhanh. Tôi nhớ, mới ngày

nào tôi còn là một đứa trẻ, mặc quần áo cộc, thậm chí không có dép để đi nhưng bây giờ tôi đã 60 tuổi. Nếu tôi sống được đến 100 năm thì tôi đã sống hơn nửa đời người, nếu tôi sống được đến 70 tuổi thì tôi chỉ còn mười năm. Hòa Thượng từng nói, việc cần làm thì chúng ta phải làm ngay, chúng ta chệnh mảng thì đến khi sức cùng lực kiệt, chúng ta muốn làm cũng không còn kịp.

Hòa Thượng nói: **“Trên *“Kinh Hoa Nghiêm”* Phật khẳng định: *“Tất cả chúng sanh vốn dĩ là Phật”*. Ta vốn dĩ là Phật, tại sao hiện tại thành ra phàm phu như thế này! Vì chúng ta mê. Hiện tại, chúng ta mê rồi, đại tâm mê mất biến thành tiểu tâm, tâm lượng nhỏ bé, tâm lượng của một phàm phu”**. Chúng ta mê trong ảo danh, ảo vọng, trong những cái không thật là *“tài, sắc, danh, thực, thọ”*. Mỗi chúng ta gặp tài thì dính mắc vào tài, gặp sắc thì dính vào sắc, gặp danh thì dính mắc vào danh, gặp ăn thì dính mắc vào ăn.

Chúng ta biết tập khí xấu ác của mình thì chúng ta phải đề cao cảnh giác, dùng mọi cách để đối trị tập khí xấu ác. Đã từ lâu, buổi sáng khi đến giờ lạy Phật thì tôi tự tỉnh dậy, tôi dậy trước khi đồng hồ reo 10 phút, tuy vậy, khi đi ngủ tôi luôn để điện thoại bên cạnh mình. Mỗi buổi tối, trước khi ngủ, tôi luôn kiểm tra xem mình đã để điện thoại ở bên cạnh hay chưa, tôi luôn cảnh giác như vậy! Một vài lần tôi vẫn bị tập khí làm cho sơ xuất, chúng ta phải luôn đề cao cảnh giác với tập khí. Tâm của chúng ta vốn là đại tâm, tâm rộng lớn, chúng ta bị mê nên chân tâm rộng lớn biến thành tâm nhỏ bé, nhỏ đến mức không thể dung chứa được bất cứ thứ gì ngoài *“tự tư tự lợi”*, *“ảo danh ảo vọng”*. Nếu chúng ta không ngày ngày đề cao cảnh giác, kiểm soát chính mình, nỗ lực tinh tấn thì chúng ta sẽ buông trôi, nhà Phật gọi đó là thối tâm.

Vô lượng vô biên chúng sanh vốn dĩ là Phật nhưng chúng ta chỉ biết có một vị Phật là Thích Ca Mâu Ni Phật, đây là do chúng sanh không có hăng tâm, rất nhiều chúng sanh đã thối tâm. Chúng ta quán sát, có bao nhiêu người buổi sáng thức dậy lễ Phật, ngồi học một cách nghiêm túc? Bài học hôm trước Hòa Thượng nói, người tin Phật thì rất đông nhưng đến bảy tám phần đều là mê tín, số người chánh tín rất ít, số người chân tín thì lại càng ít, chỉ có một đến hai người trên một ngàn người. Người *“chân tín”* là người thấu hiểu một cách tường tận từ đó chân thật y giáo phụng hành, nghe lời làm theo lời Phật dạy.

Có người đã nhiều lần phát khởi tâm dũng mãnh là: *“Bắt đầu từ hôm nay mình phải tinh tấn hơn!”*, nhưng họ tinh tấn được ba ngày và sau đó lại *“tinh tướng”*. Ngay sau khi chúng ta có ý niệm tinh tấn thì chúng ta thường đã có ý niệm thối lui. Chúng ta có phát tâm Bồ Đề nhưng tâm Bồ Đề đó đã bị thui chột từ rất lâu thậm chí từ ngay khi chúng ta mới phát tâm. Hòa Thượng nói: **“*Chúng sanh mê mất chính là mê ngay ở chỗ này!*”**. Tâm lượng của chúng ta vốn dĩ rộng lớn như Lục Tổ Huệ Năng đã nói: **“*Nào ngờ tự tánh vốn sẵn đầy đủ. Nào ngờ tự tánh năng sanh vạn pháp*”** thế nhưng chúng ta đã mê mất đi tự tánh.

Hòa Thượng nói: ***“Bạn vốn dĩ là Phật, hiện tại biến thành phàm phu là vì bạn đang trái nghịch với tự tánh của bạn. Tuy bạn đã mê rồi nhưng bạn vẫn là Phật, giác tánh viên mãn, trí tuệ viên mãn của bạn tuyệt nhiên không hề tổn giảm một chút nào”***. Chúng ta đang mê rất sâu, chìm đắm trong tham vọng, tham cầu, tư dục, tư lợi thế nhưng trí tuệ viên mãn, giác tánh viên mãn của chúng ta không hề tổn giảm. Điều này giống như một viên ngọc ở trong bùn dơ nhưng khi chúng ta rửa sạch bùn thì viên ngọc đó vẫn tỏa sáng. Chúng ta nỗ lực vượt qua tập khí xấu ác thì chúng ta sẽ quay về với tự tánh. Nếu chúng ta không nỗ lực thì chúng ta sẽ luôn bị tập khí xấu ác xô mũi, dẫn đi. Trong muôn ngàn kiếp chúng ta đã bị tập khí xấu ác dẫn dắt nếu đời này chúng ta tiếp tục để bị xô mũi thì chúng ta sẽ tiếp tục luân quần trong vòng luân hồi.

Hòa Thượng nói: ***“Bạn đem cái bốn giác của bạn mê rồi, không phải mê từ bên ngoài mà là mê mất đi tự tánh. Ngày nay, mục đích học Phật của chúng ta chính là hồi phục lại tự tánh của chúng ta mà thôi! Cho nên Phật pháp trước sau đều là giảng nói để chúng ta tu từ bên trong, tu từ ở nơi tâm”***. Phần nhiều người ngày nay tu ở hình tướng, không tu ở nơi nội tâm.

Hòa Thượng nói: ***“Bên ngoài không có mê, mê ngộ là từ ở nơi nội tâm”***. Chúng ta không phải mê từ ở bên ngoài mà mê hay ngộ chính là từ ở trong tâm của chúng ta. Thí dụ, một người đang vui thì nhìn thấy cảnh hồ Tây rất đẹp, một người đang thất tình thì sẽ nhìn thấy phong cảnh hồ Tây rất xấu, trong khi đó phong cảnh hồ Tây vẫn như vậy!

Hòa Thượng nói: ***“Bạn vốn dĩ là Phật, hiện tại bạn có phải là Phật không? Chư Phật Bồ Tát vẫn xem bạn là Phật!”***. Phật luôn nhìn chúng sanh từ nơi tự tánh nên Phật thấy chúng ta vẫn là Phật. Chúng ta không nhìn ở nơi tự tánh mà chỉ nhìn ở nơi tập tánh nên chúng ta nhìn thấy người này là người tốt, người kia là người xấu.

Hòa Thượng nói: ***“Chỉ là bạn chính mình không thừa nhận chính mình là Phật”***. Chúng ta không thừa nhận mình thì chúng ta không thể giúp mình hồi phục tự tánh. Trên ***“Kinh Pháp Hoa”*** có kể một câu chuyện về cậu bé Cùngthử, cậu bé vốn là con của một phú ông vô cùng giàu sang, khi cậu bé còn nhỏ, người Cha đem một viên ngọc may trong ché áo của cậu bé. Một ngày, cậu bé đó bị lạc từ đó cậu bé sống cuộc đời của người ăn xin, rong ruổi khắp nơi. Một hôm, cậu bé đến nhà người Cha để xin ăn, người Cha nhận ra cậu bé đó là con của mình, người Cha nhờ người quản gia nhận người con về để làm việc, dần dần dạy cách làm việc, tăng lương, tăng vị thế cho người con. Một ngày, khi người Cha nhận thấy người con có thể gánh vác tất cả mọi việc, người Cha thông báo cho mọi người, người kia chính là người con đã thất lạc của ông.

Chúng ta có thể nhận thấy, người trưởng giả giàu có đó giống như Phật, người con bị lạc, nghèo khổ đó là chúng ta. Phật nói, chúng sanh vốn dĩ là Phật nhưng chúng ta không thừa nhận. Cậu bé đó, vốn dĩ thân phận không phải là một người nghèo khổ, người Cha đã dùng tất cả những phương tiện khéo léo nhất để người con nhận ra rằng mình vốn dĩ

là con của một người giàu có, không phải là một người sinh ra trong gia đình nghèo khổ. Hòa Thượng nói: **“Chỉ là bạn không chịu thừa nhận chính mình là Phật!”**.

Hòa Thượng nói: **“Vì sao Chúng ta không thừa nhận chính mình là Phật? Vì hiện tại chúng ta mang cả một thân phiền não, cả một cái đầu vọng tưởng. Trong chân tâm của chúng ta không có vọng tưởng, hiện tại, chúng ta đang mê ở chỗ nào vậy? Chúng ta đang không dùng chân tâm, chúng ta chỉ dùng vọng tâm; chúng ta đang dùng giả tâm chứ không dùng chân tâm. Chư Phật Bồ Tát dùng chân tâm không dùng giả tâm. Chúng ta có chân tâm nhưng chúng ta không dùng mà chúng ta dùng vọng tâm nên chúng ta gọi là phàm phu”**.

Hòa Thượng nói: **“Tuy chúng ta dùng vọng tâm nhưng chân tâm của chúng ta cũng không giảm đi một chút nào. Phật nhìn tất cả chúng sanh là nhìn ở nơi chân tâm. Chân tâm của chúng sanh là viên mãn. Phật nhìn thấy tất cả chúng sanh giống như Phật không có sự khác biệt cho nên Phật tôn kính tất cả chúng sanh, vì tất cả chúng sanh vốn dĩ là Phật. Phật nói, tất cả chúng sanh vị lai là Phật, tất cả chúng sanh tương lai sẽ là Phật, đây là Phật phương tiện mà nói. Phật nói, tất cả chúng sanh chính là Phật, đây mới là Phật nói!”**. Phật nói chúng ta vốn dĩ là Phật thì chúng ta không tin, vì chúng ta thấy mình vẫn phiền não, vọng tưởng. Chúng sanh không thừa nhận chính mình là Phật nên Phật mới nói chúng ta tương lai sẽ thành Phật. Đây là Phật phương tiện nói. Nếu nói lời chân thật thì Phật sẽ nói, chúng sanh vốn dĩ là Phật hay chính là Phật.

Hòa Thượng nói: **“Phật nói lời chân thật thì chúng ta không hiểu, chúng ta sẽ bị choáng váng nên Phật phương tiện nói rằng, chúng ta là Phật ở tương lai để chúng ta sẽ gật đầu chấp nhận, trong lòng vui vẻ”**. Khi nghe Phật nói, chúng ta tương lai sẽ thành Phật thì cho dù hiện tại, chúng ta vẫn đang chìm đắm trong vọng tưởng, phân biệt, chấp trước nhưng chúng ta tin rằng, một ngày nào đó, mình sẽ nỗ lực tinh tấn hơn và mình sẽ là Phật. Chữ “sẽ” này có lẽ là rất lâu, trải qua vô lượng kiếp.

Hòa Thượng nói: **“Trên “Kinh Lăng Nghiêm” Phật nói lời chân thật: “Tất cả chúng sanh vốn dĩ là Phật”, trên “Kinh Viên Giác” cũng là có cách nói như vậy, tất cả chúng sanh vốn dĩ là Phật, đây là lời chân thật thế nhưng chúng sanh không thừa nhận”**. Cậu bé Cùng Tử trên **“Kinh Pháp Hoa”** vốn dĩ là con của trưởng giả, cậu bé thất lạc từ nhỏ nên đã quên thân phận, ngày ngày chỉ thích ở chung với những người có thân phận thấp hèn, đi làm công để kiếm cơm qua ngày. Khi nhìn thấy người trưởng giả thì cậu bé hoảng sợ, trốn và không dám gặp mặt. Vị trưởng giả phải nhờ với người giúp việc của mình nói với cậu bé rằng cậu nên đến nhà của vị trưởng giả làm việc. Khi cậu bé đến làm việc trong nhà vị trưởng giả, người Cha nhìn thấy con làm việc vất vả, khổ sở, lam lũ, khi người con quen với các công việc thì ông giao việc và nâng người làm vai trò quản lý. Sau này, khi người con trai đã thân thiết với người chủ thì người chủ mới tuyên bố với người rằng đây là người con đã thất lạc của ông.

Chúng sanh chúng ta giống như cậu bé Cùng Tử, chúng ta chìm đắm trong nhà lửa sinh tử nhiều đời, nhiều kiếp mà không nhận ra cuộc sống như vậy rất khổ cực, không có ý niệm thoát ra. Ngày trước, khi tôi mới nghe câu nói này, tôi cũng không hiểu, dần dần tôi thấu hiểu, mình đang ở trong nhà lửa tam giới, bị sinh tử bức bách nhưng không có một ý niệm muốn thoát ra ngoài, vẫn chìm đắm trong cái giả, cái ảo danh, ảo vọng, ngày ngày bám víu, tìm cầu, tranh dành tiền tài, danh vọng, địa vị. Chúng ta mãi đi tìm cái giả nên chúng ta bỏ quên cái thật. Trong vạt áo của cậu bé Cùng Tử có hạt minh châu, hạt minh châu đó có giá trị liên thành nhưng cậu không hề biết. Hạt minh châu đó giống như Phật tính của chúng ta. Chúng ta dẹp bỏ phiền não, tập khí xấu ác từ bên ngoài thì Phật tính trong tự tánh của chúng ta sẽ hiển lộ.

Trong nhà Phật, mọi người thường nhắc nhở nhau: *“Nhất niên Phật tại tiền, nhị niên Phật ngoại hiên, tam niên Phật thăng thiên”*. Năm đầu tiên, khi sơ phát tâm thì chúng ta phát tâm dũng mãnh, Phật như luôn ngay trước mặt chúng ta. Sang năm thứ hai thì Phật đã ở ngoài hiên, năm thứ ba thì Phật đã về Tây Phương, không còn ở gần chúng ta. Sự tiến thoái của chúng sanh rất nghiêm trọng. Chúng ta quán sát, ngày ngày chúng ta đang tiến hay thoái? Chúng ta thường tiến một bước nhưng thoái đến ba bước. Chúng ta cố gắng tiến thêm một bước thì lại thoái thêm năm bước nên chúng ta tu hành nhiều năm, nhưng càng tu càng thụt lùi. Con đường vượt thoát sinh tử giống như chúng ta đang chèo thuyền ngược nước. Chúng ta dùng tay chèo thì con thuyền đã bị trôi về phía sau rất xa. Chúng ta phải luôn đề cao cảnh giác!

Hòa Thượng nói: *“Phật luôn nhìn thấy tất cả chúng sanh chúng ta là Phật, cho nên các Ngài không ngại đến thế gian để tiếp độ chúng ta. Thế nhưng, nếu chúng ta không thừa nhận mình là Phật thì Phật không thể giúp chúng ta”*. Nếu chúng ta thừa nhận mình là Phật thì chúng ta biết mình có đủ năng lực để hồi phục lại tự tánh, khi đó chúng ta mới nỗ lực. Nếu chúng ta nghĩ rằng chúng ta không thể làm được thì không ai có thể giúp được chúng ta. Tôi biết giờ này, có một số người đã bắt đầu đứng dậy vì không thể ngồi lâu một chỗ để học tập. Nếu bây giờ tôi cũng cảm thấy buồn ngủ tôi cũng đi ngủ thì điều gì sẽ xảy ra! Hơn 2000 giờ qua tôi chưa bao giờ có một chút hôn trầm, mơ hồ nào. Chúng ta không muốn hồi phục tự tánh, tùy theo tập tánh, bị tập tánh sai sử vậy thì đến kiếp nào chúng ta mới hồi phục được tự tánh?

Hòa Thượng nói: *“Phật pháp không đàm huyền thuyết diệu mà Phật pháp phải thật làm”*. *“Thật làm”* là chúng ta ngày ngày đối trị với tập khí của chính mình, không để tập khí xỏ mũi kéo chúng ta đi giống như con gấu bị đưa trẻ buộc dây kéo đi. Chúng ta tiến thì ít thoái thì nhiều nên chúng ta không thấy rằng chúng ta vốn dĩ là Phật thậm chí không dám thừa nhận mình vốn dĩ là Phật. Do vậy, Phật nói: *“Tất cả chúng sanh tương lai sẽ thành Phật”*.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập Mang lại lợi ích cho mọi người!